07/10/2026

ΙΕΡΑΡΧΙΑ 2026: Ποιμαντική της μοναξιάς και ιερατική παρουσία στο διαδίκτυο στο επίκεντρο της δεύτερης ημέρας

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος



Συνήλθε σήμερα, Τετάρτη 7 Οκτωβρίου 2026, στη δεύτερη Τακτική Συνεδρία της η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, στην Αίθουσα Συνεδριών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας.

Μετά την προσευχή, ανεγνώσθη ο Κατάλογος των συμμετεχόντων Ιεραρχών και διαπιστώθηκε απαρτία. Κατόπιν επικυρώθηκαν τα Πρακτικά της χθεσινής Συνεδρίας.

Ακολούθως, σύμφωνα με την Ημερησία Διάταξη, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης

Σύ-ρου, Τή-νου, Άν-δρου, Κέ-ας, Μή-λου, Δή-λου και Μυ-κό-νου κ. Δω-ρόθεος ανέγνωσε την Εισήγησή του με θέ-μα: «Η ποι-μαν-τι-κή της μο-να-ξιάς και της ψυ-χι-κής εξάν-τλη-σης στην σύγ-χρο-νη κοι-νω-νί-α».

Στον Πρόλογο της Εισηγήσεώς του ο Σεβασμιώτατος ανέφερε ότι αυτή επιδιώκει να προσεγγίσει το φαινόμενο της μοναξιάς και της ψυχικής εξάντλησης υπό το φως της Ορθόδοξης Θεολογίας και της ποιμαντικής παράδοσης της Εκκλησίας μας, αναζητώντας τρόπους με τους οποίους η εκκλησιαστική κοινότητα μπορεί να καταστεί χώρος συναντήσεως, παρηγορίας, θεραπείας και ελπίδας για τον σύγχρονο άνθρωπο.

Στη συνέχεια διάρθρωσε την Εισήγησή του σε τρεις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα υπό τον τίτλο «Θεολογική και Πατερική Θεμελίωση της Ποιμαντικής της Μοναξιάς» τόνισε αρχικά ότι η πατερική παράδοση συνδέει την μοναξιά με την πνευματική διάσπαση που προκάλεσε η πτώση. Αναφέροντας τις σχετικές διδασκαλίες Πατέρων και νεώτερων Αγίων της Εκκλησίας συμπέρανε ότι η ποιμαντική της μοναξιάς δεν συνίσταται απλώς στην παροχή συμβουλών, αλλά στην αποκατάσταση της σχέσεως, την επανένταξη του ανθρώπου στην κοινότητα της αγάπης και στην ανακάλυψη του γεγονότος ότι κανείς δεν σώζεται μόνος. Η σωτηρία είναι πάντοτε γεγονός κοινωνίας και η Εκκλησία είναι ακριβώς αυτό το μυστήριο της κοινωνίας του Θεού με τον άνθρωπο και των ανθρώπων μεταξύ τους.

Στην δεύτερη ενότητα που τιτλοφορείται «Η μοναξιά και η ψυχική εξάντληση ως σύγχρονο κοινωνικό και ποιμαντικό πρόβλημα», ο Σεβασμιώτατος σημείωσε ότι η μοναξιά και η ψυχική εξάντληση του σύγχρονου ανθρώπου διεισδύουν σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Στους νέους που αδυνατούν να βρουν προσανατολισμό, στους ενήλικες που συνθλίβονται από τα βάρη της καθημερινότητας, στους ηλικιωμένους που ζουν την σιωπή της εγκατάλειψης, στην οικογένεια, όπου συχνά οι άνθρωποι συμβιούν χωρίς να κοινωνούν πραγματικά.

Η Εκκλησία, υπογράμμισε, δεν μπορεί να αδιαφορήσει για αυτήν την πραγματικότητα, αλλά να αναγνωρίσει ότι πολλοί από τους ανθρώπους που προσέρχονται στους Ναούς μας, μεταφέρουν μέσα τους βαθείς ψυχικούς τραυματισμούς, γι’ αυτό και η ποιμαντική μας οφείλει να γίνει περισσότερο ακροαματική, συνοδευτική και θεραπευτική. Η Εκκλησία οφείλει να υπενθυμίζει ότι η πραγματική κοινωνία προϋποθέτει παρουσία, διάλογο, θυσία και αγάπη. Οφείλει να προσφέρει όχι μόνο λόγο, αλλά και κοινότητα. Όχι μόνο διδασκαλία, αλλά και βίωμα. Όχι μόνο κανονισμούς, αλλά και σχέσεις. Η μοναξιά μειώνεται όχι μόνο με την παροχή ψυχρών γραφειοκρατικών υπηρεσιών, αλλά και με την στοργή και την τρυφερότητα, τις οποίες εισπράττει ο συνάνθρωπος, όταν τον πείθουμε να αισθάνεται ότι είναι πολύτιμος και για τον Θεό Πατέρα μας και για εμάς.

Στην τρίτη και τελευταία ενότητα της Εισηγήσεώς του ο Σεβασμιώτατος πρότεινε να εξετασθούν σε πανελλήνιο επίπεδο οι εξής πρωτοβουλίες:

1. Η δημιουργία ενοριακών ομάδων επίσκεψης και υποστήριξης μοναχικών, ασθενών και ηλικιωμένων ανθρώπων.

2. Η ενίσχυση των προγραμμάτων για την νεότητα, με έμφαση στη δημιουργία πραγματικών κοινοτήτων σχέσεων και όχι μόνο περιστασιακών δραστηριοτήτων.

3. Η διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για κληρικούς και λαϊκούς συνεργάτες, σχετικά με θέματα ψυχικής υγείας, ενδοοικογενειακής βίας, σχολικού εκφοβισμού και πρόληψης των αυτοκτονιών.

4. Η θεσμική συνεργασία με επιστημονικούς φορείς, πανεπιστημιακά ιδρύματα και δομές ψυχικής υγείας.

5. Η δημιουργία εκκλησιαστικών κέντρων ακρόασης, συμβουλευτικής και παραπομπής σε ειδικούς, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

6. Η ενίσχυση των κατασκηνωτικών, πολιτιστικών και εθελοντικών προγραμμάτων, τα οποία καλλιεργούν την κοινωνικότητα, την ευθύνη και την προσφορά των νέων.

7. Η συστηματική παρουσία της Εκκλησίας στον ψηφιακό χώρο, με λόγο αλήθειας, διαλόγου, παρηγοριάς και ελπίδας.

8. Η ενίσχυση της ποιμαντικής της οικογένειας, ώστε να στηρίζονται οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι άνεργοι, οι πενθούντες και όσοι βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό.

Κλείνοντας την εμπεριστατωμένη Εισήγησή του ο Σεβ. Σύρου Τή-νου, Άν-δρου, Κέ-ας, Μή-λου, Δή-λου και Μυ-κό-νου κ. Δωρόθεος τόνισε ότι το πρόβλημα της μοναξιάς στην σύγχρονη κοινωνία δεν είναι μόνο ένα κοινωνιολογικό ή ψυχολογικό φαινόμενο, αλλά είναι βαθύτατα πνευματικό και γι' αυτό ο άνθρωπος, όσο βιώνει την χριστιανική ζωή, ποτέ δεν είναι μόνος. Τέλος, υπογράμμισε την διαπίστωση ότι η μεγαλύτερη πρόκληση της εποχής μας, όπου κυριαρχούν τα φαινόμενα της μοναξιάς και της ψυχικής εξάντλησης, είναι η θεραπεία των διαρρηγμένων σχέσεων. Η μόνη που μπορεί να τις θεραπεύσει είναι η Εκκλησία, η οποία διαθέτει το ανεκτίμητο δώρο της κοινωνίας του ανθρώπου εν Χριστώ. «Ὁ ἄνθρωπος δέν σώζεται μόνον διά τῶν ἰδεῶν, ἀλλά σώζεται μέσα εἰς τήν ἀλήθειαν τῆς σχέσεως, τῆς ἀγάπης καί τῆς κοινωνίας. Καί ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό μυστήριον τῆς ἀληθινῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεόν καί τόν ἀδελφόν του».

Μετά το διάλειμμα ανέγνωσε την Εισήγησή του με θέμα: «Η αυξανόμενη παρουσία των Κληρικών στο διαδίκτυο» ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος, ο οποίος αρχικά επισήμανε ότι το διαδίκτυο είναι πλέον μια αντικειμενική πραγματικότητα στη ζωή μας και ότι η αυξανόμενη παρουσία των Κληρικών σε αυτό δημιουργεί θετικές ή αρνητικές σκέψεις και ενδεχομένως προβληματισμούς. Ορισμένοι χαιρετίζουν την αυξανόμενη παρουσία των κληρικών ως ένδειξη προόδου και μιας αναγκαίας και αξιέπαινης εξωστρέφειας εκ μέρους της Εκκλησίας προς τον κόσμο. Θεωρούν ότι η Εκκλησία προοδεύει, εκσυγχρονίζεται και συμπορεύεται με τους ανθρώπους, και ιδιαίτερα με τους νέους, αντί να παραμένει κλεισμένη στον εαυτό της, ή να παρακολουθεί τις εξελίξεις, ή ακόμη και να εξορκίζει αυτήν την σπουδαία κατάκτηση του ανθρώπου. Άλλοι, αντίθετα, εμφανίζονται περισσότερο επιφυλακτικοί, διατηρούν αμφιβολίες και ζητούν μια επαρκή και αντικειμενική μελέτη των αποτελεσμάτων αυτής της χρήσης, ενώ άλλοι διερωτώνται εάν η αυξανόμενη χρήση αποτελεί ένδειξη εκκοσμίκευσης της Εκκλησίας ή δηλωτική κατάχρησης και, εάν είναι, ποιο είναι το επιτρεπτό όριο που δεν πρέπει να υπερβαίνεται.

Παραθέτοντας τις σχετικές Εγκυκλίους της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος (2736/2002 & 187/79/15.1.2015) ο Σεβασμιώτατος Εισηγητής τόνισε ιδιαίτερα ότι η Ιερά Σύνοδος έχει μεν αποδεχθεί ότι οι Κληρικοί της μπορούν να χρησιμοποιούν τα σύγχρονα μέσα για να εκπληρώσουν την υψηλή αποστολή τους να γίνουν αλιείς ανθρώπων αξιοποιώντας τα «δίκτυα» του διαδικτύου, αλλά διαισθανόμενη και τον κίνδυνο που συνεπάγεται η εκ μέρους τους ευρεία ή και σε ανησυχητικό βαθμό χρήση του, σπεύδει να προλάβει εκτροχιασμούς ή ακόμη και να επαναφέρει τους τυχόν παρεκτρεπομένους.

Αφού ανέφερε λεπτομερώς τα θετικά και τα αρνητικά της χρήσης του διαδικτύου από τους Κληρικούς, τόνισε: «αυτά οδηγούν στην ανάγκη δημιουργίας ενός πλαισίου ποιμαντικών αρχών χρήσης του διαδικτύου εκ μέρους των Κληρικών, μιας και ούτε η άκριτη αποδοχή του ούτε μια φοβική αντιμετώπιση, που θα οδηγούσε σε γενική απαγόρευση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, είναι σωστή. Χρειάζεται κι εδώ, εκτός από την επαγρύπνηση και η αρετή των αρετών: Η διάκριση!»

Ακολούθως πρότεινε τις βασικές αρχές για την ψηφιακή παρουσία των κληρικών.

1. Ο Κληρικός παραμένει Κληρικός και στο διαδίκτυο.

2. Ο κάθε Κληρικός δεν αποτελεί αυτόνομη εκκλησιαστική αυθεντία, γι’ αυτό η δημόσια παρουσία του οφείλει να εκφράζει την εκκλησιολογική σχέση με τον Επίσκοπο και την τοπική Εκκλησία ή την Ιερά Σύνοδο.

3. Ο Κληρικός οφείλει να κατανοεί αυτοσυγκρατούμενος ότι δεν χρειάζεται δημόσια τοποθέτηση για κάθε θέμα και κάθε γεγονός.

4. Καμμία πληροφορία δεν πρέπει να αναπαράγεται χωρίς προηγούμενο έλεγχο, ιδίως όταν αφορά πρόσωπα ή σοβαρά κοινωνικά και εκκλησιαστικά ζητήματα.

5. Καμμία δημόσια αντιπαράθεση δεν δικαιολογεί ύβρεις, χλεύη, διαπόμπευση ή προσωπική απαξίωση.

6. Οι εμπιστευτικές ποιμαντικές σχέσεις δεν αποτελούν υλικό δημοσιότητας.

7. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στις προσωπικές ψηφιακές επικοινωνίες.

8. Η ψηφιακή δράση δεν πρέπει να οικοδομεί προσωπικό «brand» φίρμα-είδωλο Κληρικού, αλλά να παραπέμπει στον Χριστό και στην Εκκλησία.

9. Η διαδικτυακή επικοινωνία πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να οδηγεί στην πραγματική συνάντηση, στην Ενορία, στην λατρευτική ζωή και στην κοινωνία των προσώπων.

10. Τέλος, είναι αναγκαία και μια βασική κατάρτιση των Κληρικών για την ψηφιακή επικοινωνία, όχι για να μεταβληθούν σε επαγγελματίες της επικοινωνίας, αλλά για να γνωρίζουν πώς λειτουργούν οι ψηφιακές πλατφόρμες, πώς δημιουργούνται οι μηχανισμοί εθισμού και πόλωσης, ποια νέα προβλήματα δημιουργεί η Τεχνητή Νοημοσύνη κλπ.

Στον Επίλογο της Εισηγήσεώς του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος επισήμανε ότι η αυξανόμενη παρουσία των κληρικών στο διαδίκτυο δεν είναι ένα πρόσκαιρο παροδικό φαινόμενο, αλλά θα αυξηθεί περαιτέρω, ενώ το ουσιαστικό ερώτημα θα παραμένει το ίδιο: Πώς μπορεί η Εκκλησία να βρίσκεται εκεί όπου βρίσκεται ο άνθρωπος, χωρίς να χάνει τον τρόπο με τον οποίο υπάρχει η ίδια ως Εκκλησία; Κλείνοντας ανέφερε τα εξής: «Δεν χρειαζόμαστε μία Εκκλησία φοβισμένη απέναντι στην Τεχνολογία. Ούτε όμως μία Εκκλησία που υιοθετεί άκριτα τους κανόνες της. Χρειαζόμαστε Κληρικούς, οι οποίοι θα μπορούν να χρησιμοποιούν τα σύγχρονα μέσα χωρίς να χρησιμοποιούνται από αυτά. Να έχουν παρουσία, χωρίς αυτοπροβολή. Να υπερασπίζουν την αλήθεια, χωρίς εμπάθεια. Να δημιουργούν επικοινωνία, που οδηγεί σε κοινωνία. Να χρησιμοποιούν την τεχνολογία, χωρίς να επιτρέπουν στην τεχνολογία να καθορίζει ή να αλλοιώνει την ποιμαντική τους ταυτότητα. Το ζητούμενο δεν είναι απλώς περισσότερη παρουσία της Εκκλησίας στο διαδίκτυο. Είναι κάτι δυσκολότερο και ουσιαστικότερο: περισσότερο εκκλησιαστικό ήθος μέσα στην παρουσία μας στο διαδίκτυο».

Διαβάστε ολόκληρη την εισήγηση του Μητροπολίτη Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου: Η αυξανόμενη ιερατική παρουσία στο διαδίκτυο

Επακολούθησε εκτενής διάλογος επί των Εισηγήσεων, κατά τον οποίο έλαβαν τον λόγο πολλοί Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς.

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας θα συνεχίσει και θα ολοκληρώσει τις εργασίες Της αύριο, Πέμπτη 8 Οκτωβρίου.